

Список использованных источников

1. Кибермогущество как базис обеспечения цифрового суверенитета в современном мире – ключевые подходы. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://triss.ru/bookstore/journal/2014-2/j25/>. – Название с экрана.
2. Вопросы обеспечения информационного суверенитета государств в виртуальной среде интернет и тенденции их развития / А. В. Задерейко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки, Випуск 5. – Т. II за 2013 г. – С. 23– 26.
3. Zadereyko A. V. Problematic regulatory aspects of information flows in the virtual internet environment and the tendencies of its development / A. V. Zadereyko // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия: Юридические науки. – 2013. – Т. 26 (65). № 2– 1. – Ч.2. – С. 51– 55.
4. Zadereyko A., Troyanskiy A. Program and Technical Aspects of Cryptographic Defence of Data Storage // Informatics and Mathematical Methods in Simulation. Vol. 5 (2015), No. 4, pp. 347– 352.

ТРОФИМЕНКО О. І.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри інформаційних технологій,
кандидат технічних наук, доцент

АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Розвиток електронного врядування розпочався в Україні 2004 року з набуттям чинності Законів України (ЗУ) «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронний цифровий підпис», в яких визначено порядок ведення електронного документообігу та правовий статус і відносини з використання електронного цифрового підпису (ЕЦП).

Згодом з метою забезпечення цілеспрямованої узгодженості діяльності всіх органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування були прийняті такі законодавчі акти: ЗУ «Про захист персональних даних» від 01.06.10, ЗУ «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.11, ЗУ «Про адміністративні послуги» від 06.09.12, Концепція розвитку електронного урядування в Україні, затверджена Кабінетом Міністрів України (КМУ) 13.12.10 № 2250-р і розрахована на період 2011 – 2015 рр., розпорядження КМУ від 05.04.12 № 220-р «Про схвалення плану дій з впровадження в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд», Постанова КМУ від 18.07.12 № 670 «Деякі питання

електронної взаємодії органів виконавчої влади», Розпорядження КМУ від 15.05.13 № 386-р «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні», Розпорядження КМУ від 11.09.13 № 718-р «Про затвердження плану заходів щодо створення Єдиного державного порталу адміністративних послуг», Стратегія сталого розвитку «Україна — 2020», схвалена Указом Президента України від 12.01.15 № 5/2015.

Відповідно до обраного Україною курсу на євроінтеграцію виникла потреба якнайшвидше наблизити національне законодавство до європейського і світового, у тому числі й щодо послуг транскордонної сертифікації та створення сприятливих умов для інтероперабельності ЕЦП [1]. Нажаль, сьогодні національні схеми електронної ідентифікації не відповідають відповідним вимогам ЄС і не визнаються на його території. Тому треба оперативно створити умови для взаємного визнання таких компонентів як електронна ідентифікація та електронний підпис, формування інфраструктур відкритого ключа, електронної ідентифікації та єдиного ринку електронних послуг, а також вжити необхідних заходів для забезпечення переходу електронного підпису зі статусу унікальної технології до категорії одної з чисельних електронних послуг.

Базові терміни ЗУ «Про електронний цифровий підпис» багато в чому не відповідають термінам Директиви ЄС, немає сумісних критеріїв та відповідності щодо правового статусу ЕЦП між Законом України і Директивою ЄС. Найбільш критичним є значно законодавчо занижений рівень безпеки ЕЦП України порівняно з цифровим підписом ЄС, що віддзеркалюється на інших нормативних актах [2]. Вирішити ці неузгодженості має прийняття нової редакції ЗУ «Про електронний цифровий підпис», в якій слід передбачити термінологічну, юридичну та технічну сумісність з міжнародними стандартами. У майбутньому надійна ідентифікація користувачів засобами ЕЦП сприятиме розвитку електронних транскордонних сервісів в Україні.

Потребують негайного прийняття законопроекти, які впровадять надання адміністративних послуг через Інтернет. Зокрема йдеться про законопроекти 2544а «Про електронні довірчі послуги» та 3224, де передбачено розширення функціоналу ID-карток, які зараз впроваджується замість паперових паспортів, щодо повсюдної ідентифікації громадян через повноцінний ЕЦП у чіпі ID-картки. Тобто всі державні установи повинні приймати ЕЦП як ідентифікатор громадянина без будь-якого дублювання чи паперового підтвердження. Приміром, в Естонії за допомогою ID-картки з електронним підписом можна отримувати онлайн-послуги банків і податкової, звертатися до органів влади з різних питань (наприклад за пропискою) тощо.

Необхідно впровадити нову «Концепції розвитку електронного урядування в Україні», оскільки терміни існуючої концепції збігли ще 2015 року та й не всі заходи першої виконані у повному обсязі. Крім того, необхідно якнайшвидше на законодавчому рівні врегулювати

питання про відкриті дані і доступ до інформації, прийнявши ЗУ «Про відкриті дані». Для забезпечення прозорості і відкритості держави треба зобов'язати в обов'язковому порядку приймати і відповідати на електронні звернення і петиції у відведені терміни, для чого внести зміни до ЗУ «Про звернення громадян». А з метою оптимізації адміністративних послуг слід внести відповідні зміни до ЗУ «Про адміністративні послуги».

Законодавча неврегульованість питань сумісності та взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів спричиняє врешті решт марнотратство бюджетних грошей через те, що такі розрізнені інформаційні системи органів влади спочатку створюються, а тоді з'ясовується, що вони не можуть автоматизовано обмінюватись електронними даними, оскільки вони не узгоджені ані технічно, ані нормативно, і доводиться державі виділяти нові кошти на створення нових електронних систем. Тому дуже важливо ще на етапі проектування та розробки таких систем дотримуватись єдиних нормативно визначених технічних вимог для можливості подальшої електронної їх взаємодії. Якнайшвидше прийняття ЗУ «Про систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів» та прийняття стандартів інтеоперабельності і відкритих даних сприятиме виправленню цієї ситуації та уникненню подібних прикрих ситуацій у майбутньому.

Аналіз законодавчої бази щодо розбудови системи е-врядування в Україні дає зрозуміти, що треба багато в чому змінити бюрократичні підходи до процедур прийняття необхідних нормативно-правових документів на всіх рівнях державного управління для законного функціонування електронного уряду.

Список використаних джерел

1. Трофименко О. Г. Аналіз світового досвіду впровадження систем електронної податкової звітності / О. Г. Трофименко // Порівняльно-аналітичне право: електронне наукове фахове видання. – Ужгород, 2014. – № 8. – С. 159– 162.
2. Україна запроваджує європейські стандарти у сфері електронного цифрового підпису. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.minjust.gov.ua/news/45737.